

rorum nisi respiscant opprobrium sempiternum. Accingamus igitur nos tandem omnes ad vestri huius sancti propositi executionem, non tam salubrem quam necessariam, adest enim turcus præ foribus et ad ostium romani imperii pulsatur, ne dicamus domicilium magna ex parte penetrasse; sequamur ergo maiorum nostrorum exempla. Equidem in historiis legimus, quod Caroli Magni tempore apparuerit in vestibus hominum signum crucis et in dicta cruciata recuperatur Jerusalem cum tota Terra Sancta expulsi saracenis, et exinde et Jerusalem subiugavit sibi totam fere Asiam atque in superiori India perfuit. Joannem, filium regis frisonum, qui ob vitæ sanctimoniam dictus est vulgo proesbiter Joannes, quo titulo adhuc usque in hodiernum diem nostrales regem illum honorant. Similiter et circa annum Domini M. V. resplenderunt . . . . . similiter cruces diversorum colorum numero quinque et profligati sunt saraceni a christianis cruce signatis, qui et Constantinopolim recuperant fitque ibi imperator Baldwinus, comes Flandriæ. Verum, ne nimium exinde audacia libere agamus, invenimus etiam in chronicis subsecutam aliquando apparitioni signi crucis stragem populi christiano, dum negligentius ageret, veluti fuit illa in Ronzivalle sub Carolo imperatore magno supradicto, quorum similia nonnullis etiam aliis temporibus ac diversis locis acciderunt. Pro etiam contra quæ porro si peragamus singula enarrare epistola nedum excedunt; volumus tamen dixisse hæc, ne atheletæ nostri nimium ex his prodigiis vel lætentur vel tristentur. Habeamus quoque hæc pauca exempla, quæ nos omnes hinc ad confidentiam, illinc ad providentiam incitent; et cum bona venia, Cæsar Invictissime, non quasi mihi arrogem ut cæteros doceam, scilicet pro zelo, hæc dico quin sit Vestra Majestas me quoque una cum eadem ad hanc habere causam. Accidit etiam nunc noviter aliud, quod nam verum dubius sum publicare deheam nec ne; sed tamen, quia nihil exinde ne alii subsequi video, et supra narratorum est confirmantium recitabo breviter, non equidem approbando vel reprobando, casum prout ad me relatus est. Igitur in Malhorne, ducatus vestri linburgensis, meæ diocesis, est puella quædam undevigesimum agens annum, quæ palam se constanter asserit, quod cum, in die festo Sanctæ Crucis novissime præterito, dum Beatissimæ Virginis laudes in ecclesia, sero inter septimam et octavam horam, audisset, cedens domum de mandato dominæ suæ, quæ ad sororem vicinam diverterat, strueret ignem visum est sibi colloqui nonnullos in solarario domus et, arepto iter ulnas puerculo

semestri, consendit quam festinatissime gradus solarium, cumque ad penultimum pervenisset, subito apparuisse sibi pulcherrima facie et integra ætate mulierem candidissimam, vestibus inductam, quæ quidem trepidanti puellæ ac seiscitanti unde et ad quid illuc ipsam venisset, deponere jussit timorem et respondit placidissime, complexis manibus dimissoque vultu, sese iam diu suis precibus placuisse iram Dei, verum in tanta prolapsam scelera genus humanum, quod nisi, cito pœnitentiam ageret periturus iam iam esset mundus, quodque id ipsa puella primo suæ dominæ, deinde universo populo nonciaret admoneatque omnes, ut crucis signum, quod ita nunc undequaque appareret, haberent homines in summa veneratione illo et enim opus se habituros brevi; et hiis dictis confestim evanuit cum fulgentissima maximi luminis claritate. . . . . Hæc cum puella nonciasset, ut supra injunctum diximus, fit subito timor, clamor et concursus populi, ac compulsatis tota nocte campanis, fiunt illico mane subsequenti, mirabile dictu, per totum illum ducatum solemnes preces, processiones ac missas, nec cessant adhuc eorum ac vicinorum peregrinationes ad loca religione clara. Quæ cum ad nos præclara essent, fecimus coram nobis sisti puellam, una cum ejus genitore ac domina cui servit, pastore quoque loci, cæteris vicinis nonnullis; et, convocatis viris doctis et tam religiosis etiam sacræ theologiæ professoribus, interrogata et examinata puella diligenter super præmissis ac circumstantiis omnibus, quæ tum exegitari potuerunt, respondit et ad singula cum pudore tam constanter et prudenter, ita ut nihil sinisteri, nihil perversi nemo nostrum notare poterat. Examinati insuper reliqui, qui una de mandato nostro advenissent supradictum est, optimum de illa et eius vita conversatione ac moribus testimonium præbuerant. Nihil tamen, ut prædixi, de veritate huius visionis, ut prædixi, præcipitanter definire volo; hoc exinde bonum passim subsequitur, quod miram undiquaque pœnitentiam homines agunt, quam quidam veram et salutarem et illis ac nobis concedat piissimus Deus, qui quoque Vestra Cæsarea Majestas prospere dirigat semper.

Ex Traiecto, decima octava maii, anno 1501.

Excellentissimæ Vestræ Majestatis humilissimus servitor, ac devotus capellanus.

JOANNES DEHORNE, *episcopus leodiensis*.

In dorso litterarum.

C. M.